

Перший вільний

лемківський часопис по 1947 році...

Wystawa dokumentalna — zasady udostępniania

Перший вільний лемківський часопис по 1947 році... jest wystawą dokumentalną Zjednoczenia Łemków, zrealizowaną ze środków własnych Zjednoczenia, w nawiązaniu do obchodów 30-lecia kwartalnika „Watra”.

Wystawa po raz pierwszy była prezentowana w Galerii plenerowej podczas 40. Łemkowskiej Watry w Zdyni, w dniach 22–24 lipca 2022 roku.

Kurator wystawy: Anna Bukowska

Korekta tekstów: Grzegorz Suchanicz

Opracowanie graficzne: Maria Ptak

Źródła i autorzy informacji, dokumentów oraz fotografii: Emil Hojsak, Stefan Juszcak, archiwalne numery kwartalnika „Watra”

Dane techniczne wystawy

- Na wystawę składa się 12 plansz prezentujących IX paneli tematycznych
- Rozmiar każdej planszy wynosi: 100 x 120 cm
- Plansze są ponumerowane na odwrocie, wg kolejności eksponowanych treści
- Plansze są wykonane z płyty PCV o grubości 4 mm, z otworami do montażu, wyciętymi w górnych narożnikach. Otwory posiadają średnicę 8 mm

Warunki wypożyczenia wystawy

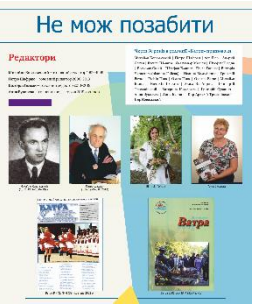
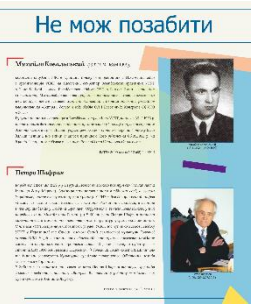
Wystawa jest udostępniana bezpłatnie, jednak strona zainteresowana wypożyczeniem pokrywa koszty transportu lub przesyłki, oraz koszt ewentualnych uszkodzeń (w razie poważnych zniszczeń – będzie to koszt nowego wydruku).

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

SPIS PLANSZ WYSTAWY

NR	TYTUŁ PANELU		ILOŚĆ PLANSZ
1	ПЕРШИЙ ВІЛЬНИЙ ЛЕМКІВСЬКИЙ ЧАСОПИС ПО 1947 РОЦІ...		1
2	I	ГОЛОД ПИСАНОГО СЛОВА	1
3–4	II	НЕ МОЖ ПОЗАБИТИ	2
5	III	ЄДНІСТ ДАЄ СИЛУ	1
6–7	IV	СЛІДАМИ ІСТОРІЇ	2
8	V	А ШТО ЧУТИ НА АНТОНИЧІВЦІ	1
9	VI	ДИТЯЧА СТОРІНКА	1
10	VII	МОЛОДІЖНА СТОРІНКА	1
11	VIII	«НАША ШКОЛА, НАША ШКОЛА МІСТИТЬСЯ В ЛІГНИЦІ...»	1
12	IX	ВЕРТАЙМЕ ДО ДАВНИХ ІМЕН	1

WIZUALIZACJA

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.

Перший вільний лемківський часопис по 1947 році...

ВАТРА

„Ту мене мати породила,
солодким молоком кормила,
ту хочу жити, умирати,
де жили мій отець і мати.”

№ 1, липень 1992 р. Спеціальне видання Об'єднання лемків у Польщі
До X-го Свята Лемківської Культури «Ватра '92». Ждиня, 24-26.07.1992 р.

Вистава зрихтована на 30 років існування
квартальника «Ватра»

Опрацювала	Анна Буковська
Графічне оформлення	Марія Птак
Коректа	Григорій Суханич
Джерела і автори інформацій, документів і фотографій	Еміль Гойсак, Штефан Ющак, архів квартальника «Ватра»

Голод писаного слова

Часопис «Ватра» має 30 років!

Перший вільний лемківський часопис
по 1947 році...

так о кварталнику повідали Штефан Гладик.

1992 - 2022

ВАТРА

„Ту мене мати порочила,
солодким молоком кормила,
ту хочу жити, умирати,
де жили мій отець і мати.“

№ 1, липень 1992 р. Спеціальне видання Об'єднання лемків у Польщі
До X-го Свята Лемківської Культури «Ватра '92», Ждиня, 24-26.07.1992 р.

Ватра № 1, 24-26 липня 1992 р.

Хочемо вернути до початків кварталника, вказати, як ся зміняв през тих тридцет років. Пригадаме перших редакторів, згадаме люди, яки працювали през тоти роки в редакції. Вкажемо цікави бесіди та спомини.

Протягом тридцятьох років в кварталнику похилиаєма над темом втраченого майна, лісів, друкуєме статті про акцію «Вісла» та інши історични теми. «Ватра» фургт змінятся, і знає найти своїх читачів майже по цілому світі.

І так, в першій номери било 16 сторінок — а гнеска маме їх 26.

В жовтні 2001 рока в № 4 (35) введено кольорови сторінки.

Од 2011 рока можна нас читати «он-лайн». Нерідко змінятся і графічне оформлення

часопису, адже хочеме би і папірнова, і електронна версія тишили Ваше око.

Од перших номерів «Ватри» присвячували зме увагу дітям і молодежи. През довгі роки молодіжну сторінку вели молоді люде — они гнеска працюют в Об'єднанні лемків.

Од початку в кварталнику можете найти інформації о тім, што важливе для нашої лемківської громади. Інформації давніше подавала «Лемківська хроніка», яка гнеска називатся «Інфо за лем-часом».

Історію і давнє життя нашої громади оповідають Вам на шпальтах «Ватри» стари фотографії і спомини.

Хочки часу не годен сперти ани вернути, віримо, же «Ватра» разом з Вами — нашими Читачами, буде далі творила тверду основу під майбутнє нашої громади!

НАША «ВАТРА»

На Лемківській території проживає третина всіх українців. Це велика територія, яка має багату історію, культуру, мову, звичаї, традиції. Ми, лемки, хочемо жити в Україні, ми хочемо жити в Україні, ми хочемо жити в Україні.

Перший раз в Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

У Житомирському обласному центрі культури та мистецтв відбувся конкурс творчості лемківської діаспори. У ньому взяли участь понад 100 осіб з різних країн Європи та Америки. Конкурс проходив у двох етапах: творчий та професійний. Переможці були нагороджені дипломами та грошовими призами.

О, ВАТРО!

О, Ватро, сестро Ватро!
Ты мене мати порочила,
солодким молоком кормила,
ту хочу жити, умирати,
де жили мій отець і мати.

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження
Вітання з Днем народження

Ватра № 1 (16) січень 1997 р.

Не мож позабити

Редактори

Михайло Ковальський — головний редактор 1992–1999

Петро Шафран — головний редактор 2000–2013

Вікторія Гойсак — головний редактор 2013–2019

Анна Буковська — головний редактор од 2019 до тепер

Михайло Ковальський
(13.11.1924–16.04.1999)

Петро Шафран
(1.09.1929–3.07.2013)

Вікторія Гойсак

Анна Буковська

Через 30 років в редакції «Ватри» працювали:

Михайло Ковальський | Петро Шафран | Лев Галь | Андрій Сокач | Василь Шлянта | Олександр Маслей | Штефан Гладик | Богуслав Салей | Штефан Клапик | Еміль Гойсак | Вікторія Черненко (пізніше Гойсак) | Йоанна Колодійчик | Григорій Ротко | Емілія Пиж | Ольга Пиж | Оксана Баюс | Михайло Баюс | Наталія Гладик | Адам Вев'юрка | Григорій Троханівський | Катерина Ковальська | Григорій Суханич | Анна Буковська | Анна Барнат | Кир Аркадій Троханівський | Ігор Ковальський

Ватра Рік XI, № 4 (39) жовтень 2002 р.

Ватра 2005 осін № 4 (51) Рік XIV

Не мож позабити

Михайло Ковальський (13.11.1924–16.04.1999),

колишній студент УВС в Криниці, примусовий робітник в Німеччині, один з організаторів УСКТ на виселенні, секретар Воевідського правління УСКТ в Зеленій Горі, голова Воевідського відділу ОУП в Гожові Влкл., засновник і організатор Міжнародної виставки українських писанок в Гожові, якого іменем цей конкурс тепер називається. Він засновник і перший головний редактор квартальника «Ватра», делегат всіх з'їздів ОЛ і Всесвітніх Конгресів СФУЛО у Львові.

Будучи штатним секретарем Воевідського правління УСКТ, написав 30.12.1956 р. перше письмо до чиновників найвищих органів влади у Польщі в справі повернення депортованих акцією «Вісла» українців-лемків в їх рідні сторони. Потому були далішні петиції, що вкінці сталося причиною його ув'язнення 05.05.1962 р. на 6 років. Покарання відбував у в'язницях Зеленої Гори і Стшелец Опольських.

ВАТРА 2009 весна № 2 (65) Рік XVIII

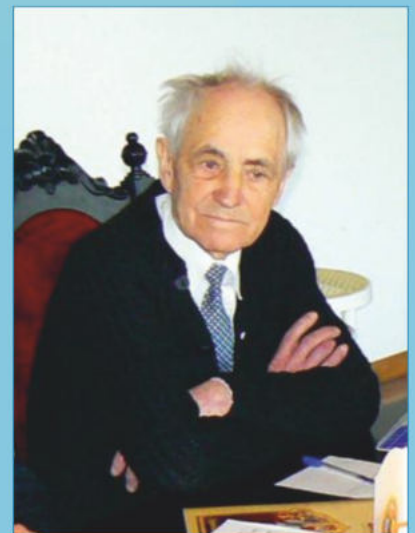
Михайло Ковальський
(13.11.1924–16.04.1999)

Петро Шафран

народився 1 жовтня 1929 р. у Перунці, Новосанчівського повіту в сім'ї Михайла та Ірени (з дому Мерена). Закінчив початкову школу в рідному селі, а згодом Українську вчительську семінарію в Криниці. У 1947 р. був депортований акцією «Вісла» на західні землі Польщі. Тут закінчив Рільничий технікум, а пізніше Рільничу академію у Любліні-Вроцлаві. Одружився з Теклею Ковальською, у них народився сини Михайло та Роман. (...) У 60-ті роки Петро Шафран активно включається в діяльність новостворених структур української меншини. Є членом УСКТ, секретарем повітової управи УСКТ, заступником голови відділу УСКТ у Перемишлі та Сяноці, членом Секції лемківської культури Головної управи УСКТ. У цей час починається його плідна співпраця з тижневиком «Наше слово», на сторінках якого протягом понад 50 років регулярно публікує свої статті. (...) У 1990 році разом з Т. Дубецом, Ф. Гочем, Ш. Гладиком та В. Шлянтою та іншими засновують Культурно-суспільне товариство Об'єднання лемків зосередком у Горлицях.

З 2000 р. і до останніх днів свого життя Петро Шафран виконував функцію головного редактора часопису «Ватра». Вів постійну рубрику — «Лемківську хроніку». Помер 3 липня 2013 року.

ВАТРА 2013 літо № 3 (82) Рік XXII

Петро Шафран
(1.09.1929–3.07.2013)

Єдність дає силу

Вікторія Гойсак — од 2002 р. член редакції і ректор часопису «Ватра», а од кінця 2013 до 2019 р. його головний редактор. Мовознавець, політолог, науковий працівник Кафедри українстики Ягеллонського університету. Займається дослідженням мови і народної культури Карпатського регіону. В 2009 р. захистила докторат з етнології, автор монографії «Мовна картина світу, відображена в народних колядках з Лемківщини» (2010), численних наукових статей, співавтор монографії «Лемківські етимології» (2020). Од 2002 р. вчителька на Лемківщині, засновник і керівник дитячо-молодіжного фольклорного ансамблю «Лемківський перстеник». Ведуча, член оргкомітету, асистент режисера, а в роках 2008–2016 режисер сценічної програми Лемківської ватри в Ждині.

Вікторія Гойсак

Анна Буковська — головний редактор від № 4 (107) 2019 року, гуманістка, на щоден займається справами і опіком над старшими людьми, роджена на Заході. Як лідерка лучит покоління. Тих роджених на Заході, а вихованих Perez тих, што жили на Рідній Землі, і тих молодших з третього, а и четвертого покоління «західняків». Достерігат важливу роль двох наших Церков в вихованю молодого покоління. В редакційній праці керується вказівками покійного Штефана Гладика: «журнал має ити в майбутнє з традиційом и ідейом перших головних редакторів».

Анна Буковська

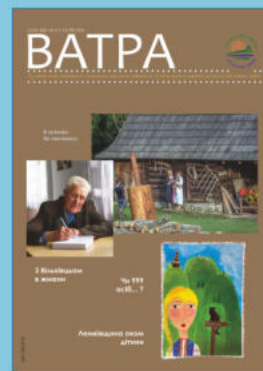
Ватра 2015 осін № 4 (91) Рік XXIV

Ватра 2016 осін № 4 (95) Рік XXV

Ватра 2020 осін № 4 (111) Рік XXVII

Ватра 2021 осін № 4 (115) Рік XXIX

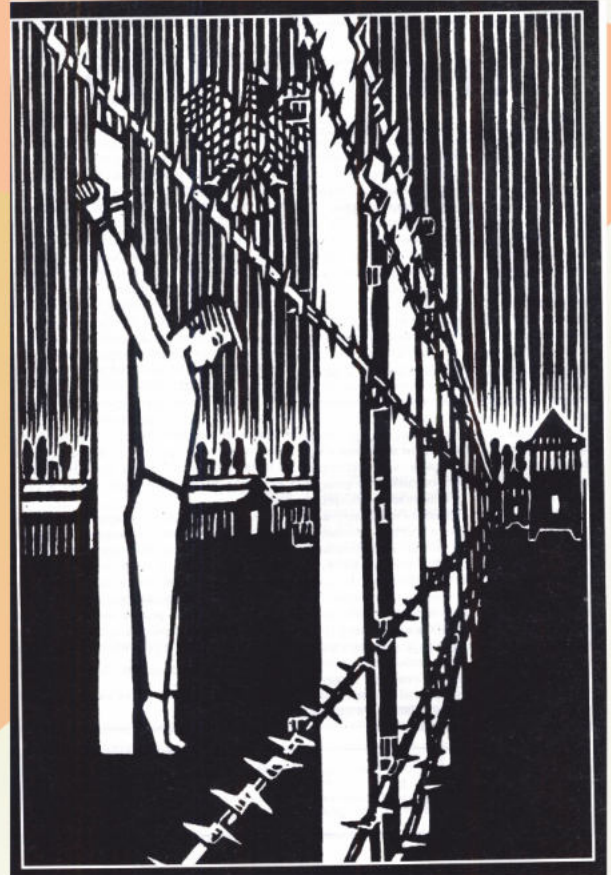
Слідами історії

Явожно - спомини в'язня

Найгірше між нами почував себе Олександр Бішко, бо був страшно побитий, не мав вже надії, що ще буде жити. Сам зачинав молитися з нами. Молилися ми всі щиро до Бога, щоб дав нам силу і здоров'я це все перенести. Олександр молився з нас найбільш гаряче. Цілував мене і просив, щоб я переказала його Марусі Криса з Береста, щоб на нього вже не чекала, щоб вийшла заміж, бо він напевно вже не поверне, бо тут напевно його доб'ють.

По трьох днях повезли нас самоходами до «Центрального Обозу Праці» в Явожні. То було 5.07.1947 року. Ми обі з Теклю Шипчик працювали в ручній швальні. Я повіла, що на машині шити не вмію і не потрафлю. В швальні шили ми військові мундури і сорочки. Ми дві — то є Текля Шипчик і я — вишивали гафтки — найперше треба було підпороти ковнірчик, вложити «гафтку» і доперва вишивати. Часто з опушків пальців здиралася шкіра і боліли пальці, але «норму» треба було виробити, бо як ні, то треба було лазити «жабки» або в руках дві цегли і руки в горі тримати...

ВАТРА 1994 літо № 3 (6)

Графіка Семана Мадзеляна Явожно, джерело, Ватра № 4 (7) жолтень 1994 р.

Засвідчили своїм життям

Життя — смерть — життя — то шлях людського існування на Землі і в Небі. Ідучи через життя, лем так на правду живемо, коли видиме в собі дар Бога, шануємо віру і традицію наших предків. Наш лемківський дар по частині вкрадено в 1947 році. Постановлено забрати нам нашого Бога, щоб ми затратили своє покликання — бити вірним предкам. Нас не можна вбити, бо в нас є споконвіку віра в небесне спасіння, лем товди, коли не ганьбимось свого. Пам'ятаме в наших душах о чистих гірських потоках і святості ікон, в молитві залишених в водах операції «Вісла».

З тим святим духом в вагонах для не-людей везли лемків на Західні землі. Не забули однак о няньових порогах, хоч жили в понімецьких хижках, де повітря часто дусило нашмареном польонізаційом. В молитві щоденні вертали до вкраденого світа, будуючи свою святість в очах Бога, родини та сусідів. Горнулися до себе цілим серцем на хрестинах, весілях чи похоронах, хоч розсіяні повинні засимілюватися, як хтіла влада.

ВАТРА 2008 весна № 2 (61) Рік XVII

А што чути на Антоничівці

**Цикль «А што чути на Антоничівці»
вказує життя Центру культури
в Горлицях.**

Хоч не раз не маме змогу брати участь в тих подіях, можемо тіж, завдяки квартальнику, о них прочитати. І так сут то реляції з наукових конференцій, вистав, стрічи з цікавими людьми, вернісажів, колядування, варштанів. Ёздиня Антоничівки — **Наталія Гладик** в цікавий спосіб передає нам того, што оферує наша пребогата культура.

Лемківський Єрусалим, Ватра 2021 осін № 4 (115) Рік XXIX

Ватра 2022 зима № 1 (116) Рік XXX

Ідейом Центру культури ім. Б.І. Антонича є створіння універсального, культурного і творчого осередка, простору, котрий в першу чергу служить нашій громаді, а в другу – буде місцем до проваджиня міжкультурного діалогу, бесід для добра сусідських відносин. Осередок всперат тіж артистів в їхніх діяннях, роботі. В наших стінах від лютого має свої музични проби група «Дулярови братя».

Хочемо, жеби організовані заходи мали цікавий, інший як все, характер, не були стандартами, але жеби все грала жива музика і жеби кожен, хто прийде, найшов щось цікаве для себе.

ВАНПРА 2011 літо № 3 (74) Рік XX

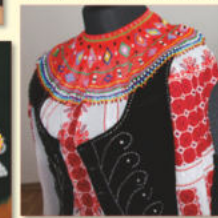
А што чувати на Антоничісці

THE JUNE SYSTEMS, INC. BUREAU OF RECORDS

«JEMKO FASHION»
в Центрі ім. Б.І. Антоненка 6-го і 7-го квітня 2019 р. мала місце виставка і нарпрати, присвячені лесбійським притам - кризуллі. Проводили нарпрати Марія Гуц і Анна Добровольська. Хоч кризулла була характерна для лесбійсько-бодісесного етнічного пограниччя, то і на нашам терені - в Нещинії, Криви чи Радзівилі - кризулла була знана. О цих традиціях і виробництві жіночих

і дівоцях привлас невелика бисю ся довідати, посмоіріти та і приміряти. В другій ден 7-го квітня олово гадіни старини і мозаки мости ся навички робити три основни ікони з кольоровою

[illegible]

і моногачині гадіни. На повстанні мало-помалу прикладу, починаючи з традиційного землеробського строю, але була тіж адаптація тих пачисленій з моногачиним олівком.

Ватра 2013 літо № 3 (82) Рік XXII

А што чути на Антоничієві

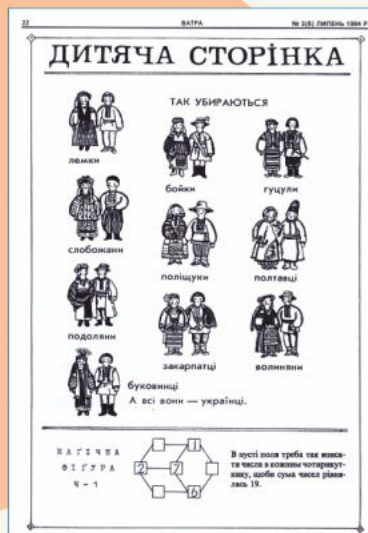
Miguel Ángel Ceballos

[illegible][illegible]*Hammaria lutea*

Кривца, 21 апреля 2013
наш уважаемый Николай Иванович
(здравствуй, Николай Иванович!)
Сергей Рязань, Печерский канал
Переломная Олександр Бонч
и вице-староста Свят Милосердия
и любовь ОД, член Юридичі С
Стефан Гладі

Ватра 2015 літо № 3 (90) Рік XXIV

Дитяча сторінка

Ватра № 3 (6) липень 1994 р.

Ватра 2004 осін № 4 (47) Рік XIII

Ватра 2006 літо № 3 (54) Рік XV

Ватра 2008 осін № 4 (63) Рік XVII

Ватра 2012 осін № 4 (79) Рік XXI

Інтеграційні варіанти для діти XII Дни Антонича, котри ОЛ штороку організує в рамках проекту «Снітканя з Лемківщиною» при співпраці з вчителями української мови в наших регіоні — того року загостили до Висової і Рєгєтьова. Сніткали-зме ся: учні початкових шкіл з Висової, Гладішова, Горлиц і Криниці, вчителі рідної мови — під гором Явір. Тото місце не било припадкове. Разом підняли-зме ся на гору, помолися під хрестом, заспівали-зме маріїни пісні, а місцевий отец Я. Чухта барз цікаві і приступні оповів дітям про обявляня Матери Божой на тим місци, де стоїт капличка. Перешли-зме чудовим осінним лісом аж до словацкої границі...

БАТРА 2015 зима № 1 (88) Рік XXIV

Як мобілізувати діти і молодь, жеби рідна мова не сталася для них лем мовом вікендовом (то значит: в бабці і діда), пасивном (розумію, але нич не повім), а і чужом? Де мої діти можут бесідувати з ровесниками по-своому? В школі — ні, на подвірці з сусідськими дітми — ні, при церкві — юж неко-нєчні... Жиєме в розпорошиню. В такому разі треба тоти діти зінтегрувати, зобрати разом, жеби сой порадили по-своому. Хто не знає, тот ся навчит, бо так файні, хто ся встидат, тот ся осмілит. І в тім передовсім виджу ролю «Лемківського перстеніка» — ансамблю, котрий діє в Гла-

дишові юж парунадцет років. В інтеграції і «своєкості» не лем на сцені, а такій правдивий «своєкості» медже собом. На шототижневи проби діти приїжджают і з поблизких сел (Ждиня, Смерековец, Висова, Лося, Маластів), але тіж і з дальша — з Горлиц, Боднарки, і з далека — бо з Криниці, Кросна. Вчатся гуляти, співати, познают, як виглядали колиси обряди на Лемківщині (кстини, весіля, вечірки...). Але на перервах (котри тіж мусят бити!) попросту бавляться і сут разом...

БАТРА 2019 літо № 3 (106) Рік XXVII

Молодіжна сторінка

Яка гнеска є молодь — така буде менщина заран. Гнеска мусиме собі одповісти на звідання, што робити, што б молоде покоління пам'ятало не лем ким є, але што б втримало рідну мову і віру. Не хочеме, што б за пару років в Польщі жили поляки українського походження чи регіонально — поляки лемківського походження...

ВАТРА 2015 літо № 3 (90) Рік XXIV

Лемківська молодь з Польщі міцно зазначила свою присутність, презентація зрхистувана Анном Баняс і Григорієм Суханичем заіснувала під час дискусії і показала лемківську організацію як інституцію, котра має і план, і візію. Можливо, што найважнішим річом було еднанав'язання співпраці і опрацювання ей плану з представниками «Молодой Лемківщини» зо Львова — молодіжної організації, яка займається збережиньом, досліджиньом і популяризацієм гісторії та культури Лемківщини. Об'єднує молодих люди з лемківським походжиньом.

ВАТРА 2017 літо № 3 (98) Рік XXVI

Ватра 2003 осін № 4 (43) Рік XII

Ватра 2004 осін № 4 (47) Рік XIII

Молодіжна сторінка то тіж інформації про танцювальни забави, маланки, годеи на ней найти і добри ради — і кед іде о проблеми з модом і з гломленим серцьом...

А тепер любов асоціюєся нам з байковим стереотипом з гамеричкого романсу — щаслива пара: она — крас моделька з довгими ногами, а він — пристійний мільйонер. Колиси вимагання, очікування были іншіш:

Болить мя головка і медже плечима,
Треба мі дохтора з чорними очима,
Не того дохтора, што добрі лікує,
Лем того дохтора, што добрі цілує.

В сумі, лікар — то тіж добра професія... но, іци жеби лем мав дост байка хижу, не мусіла би то бити вілла з басеном і гаражом на три мерцедеси, бо, як сами знате, навет «з лободи ліпша, як чужа.» Баби перестерігали: як си уж дакого фраїра найдеш, смотр на «тєсьцьову». З ньом треба добрі жити, але тоти «шугайови мамці, часто як шалени» і то што тогди робити?

ВАТРА 2006 літо № 3 (54) Рік XV

Ватра 2006 весна № 2 (53) Рік XV

Ватра 2006 осін № 4 (55) Рік XV

«Наша школа, наша школа міститься в Лігниці...»

Про минуле і гнесьне IV Загальноосвітнього ліцею в Лігниці можна прочитати в циклію «В порогах нашого ліцею в Лігниці», який друкується від №1(88) з 2015 р.

Силою лігницької школи завжди були випусники. Вони не зникають з нашої громади, вони її творять у кожному вимірі нашого життя в Польщі і не тільки.

ВАТРА 2016 літо № 3 (94) Рік XXV

Лігницький ліцей завжди мав в собі лемківську душу, яку можна побачити в історії школи і сьогодні. Лігницький ліцей від початку свого існування був відповіддю цілої української меншини в Польщі на акцію «Вісла». Сьогодні, в 70 роковини тієї жорстокої акції нам обов'язково треба про це пам'ятати. За ідеєю створення школи стояли конкретні люди, серед яких в більшості були лемки, які добре пам'ятали Лемківщину, мали справжню свідомість, ким вони є і чому їх вигнали з рідної

землі. Ті, які відчували це вигнання на собі, ідучи у супроводі війська до місць транспорту, де їх вантажили до вагонів. Люди, які заснували нашу лігницьку школу це: Віра Домбровська, Василь Пецушок, Микола Калитка, Михайло Гавран, Василь Сокач, Іван Кочанський, Мирослав Косонога, Стефан Вархоляк, Зьдзіслав Маруняк, Василь Попівчак.

ВАТРА 2017 весна № 2 (97) Рік XXVI

ВАТРА 2021 літо № 3 (114) Рік XXIX

Ватра 2015 зима № 1 (88) Рік XXIV

Ватра 2016 літо № 3 (94) Рік XXV

Ватра 2021 літо № 3 (114) Рік XXIX

Стоднівка 1980 р., фото з архіву Стефана Юшача

Виступ хору Полонина 1982 р., фото з архіву Стефана Юшача

Проба хору 1981 р., фото з архіву Стефана Юшача

Верта́ймо до давних і́мен

Життя на Лемківщині перед 1947 р. штораз барже нам втіче в минуле. Для того мусиме як найвеще глядати слідів в історії, котри хоц на кус пробудят життя наших предків. Сліди того допоможут тіж молодому поколінню в самоідентифікації – де є їх культурні, релігійні чи національні корені. Тамтот світ з-перед акції «Вісла» часто чарує нас барс оригінальними іменами. Штоби не були чужі для нашої громади, хочу почати цикл дописів про життя святих, які носили тоти імена.

ВАТРА 2014 весна № 2 (85) Рік XXIII

Радість з життя то дар для човека від Бога. Колі в нас є усьміх для інших то легше виштимк проходити життя тут на Землі. Наши предки гин в Горах хоцки не були за барз багаті, але зналіся тишати наштаднен з кожного дня свого життя. Навіт колі приходила якась біда з надійом смотрилися в небо кажучи – «Бог так хотів» – і повні віри ждали ліпшого часу. А він все приходив і втовди в світ лемків зас вертала радість до життя. Таку радість находиме ціжж в стародавним нашим імені «Іларіон».

ВАТРА 2019 осін № 4 (107) Рік XXVII

Святий Косма і Дам'ян
Ватра 2021 осін № 4 (115) Рік XXIX

Гавріїл
Ватра 2021 літо № 3 (114) Рік XXIX

Святий Гарасим своїм життям вказав нам, же человек для Бога годен ся виречи вигідного життя, але і творити добро для свѣта природы. Гнеска колі так люде нищат природу, життя свѣятого є прикладом, же ціле створіння на Землі треба шанувати. Не забувайме, же і гнеска краса природы наших Гір помагат нам пам'ятати о вкрадені нам Лемківщині.

ВАТРА 2022 зима № 1 (116) Рік XXX

21 вертайме до давних імен

Євфрозина

ТЕСТ АДАМ ВІСНЮКА

Євфрозина – імена Фрося
Євфрозина – це означає «жінка, що втілює в собі всі добрі якості, які є в природі». Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові.

Євфрозина – це імена Фрося. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові.

ВАТРА 2017 весна № 2 (97) Рік XXVI

23 вертайме до давних імен

Ірина, Ірена – наша Оріна (Орина)

ТЕСТ АДАМ ВІСНЮКА

Гнеска хтіла би не впасти в ніч, котре не до очей збаче і очей сніг, але, не жана, згартує наші дні давні.

Ірина, Ірена – наша Оріна (Орина). Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові.

ВАТРА 2018 зима № 1 (100) Рік XXVI

23 вертайме до давних імен

Іларіон

ТЕСТ АДАМ ВІСНЮКА

Іларіон – це означає «жінка, що втілює в собі всі добрі якості, які є в природі».

Іларіон – це означає «жінка, що втілює в собі всі добрі якості, які є в природі». Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові. Це імена, які вказують на те, що жінка є втіленням Божої любові.

ВАТРА 2019 осін № 4 (107) Рік XXVIII